30/03/2020

<u>המלצות לחיטוי קרקע בערבה</u>

1. בכל החלקות חשוב מאד לסלק את החומר הצמחי בתום הגידול, כולל השורשים, ולא לתחח שאריות צמחים אל תוך הקרקע. רצוי מאד לקטול את השורשים לפני העקירה בתכשיר מתמור (במינון 12 ליטר לדונם). חשיבות הסילוק מתעצמת בחלקות משובשות בעשבייה או נגועות בפתוגנים כגון: נמטודות עפצים, מחלות ויראליות, כגון CGMMV במלון ובאבטיח; TBRFV בעגבנייה; מחלות ריקבון הכתר של העגבנייה; מונוספוראסקוס במלון. השארת חומר צמחי, הנגוע בפגעים אלה, מייצר מוקד אילוח לעונה הבאה, ומקטין את יעילותו של חיטוי הקרקע.
2. **חיטוי סולרי, ללא שילוב חומרי חיטוי נוספים,** הוא יעיל מאוד להדברת מרבית הגורמים הפתוגניים בקרקע וחלקם הגדול של העשבים הרעים, בתנאי שמבוצע במשך ארבעה שבועות לפחות בחודשים החמים, שבהם הקרינה גבוהה, כלומר בין אמצע חודש יוני לסוף אוגוסט. בחיטוי מומלץ להשתמש לחיפוי הקרקע ביריעת פלסטיק נקייה ושקופה. כמו כן, ניתן להשתמש ביריעת פלסטיק "אנטי דריפ".
החיטוי הסולרי מתאים לגידולים: פלפל, בצל ופרחים חד-שנתיים בשטח פתוח. באמצעות החיטוי הסולרי ניתן להדביר את הפגעים: קישיונה, פיתיום ועשבים חד-שנתיים. חשוב! פרישת פלסטיק תחת רשת, אינה מאפשרת חיטוי סולרי מיטבי. רצוי לבצע חיטוי ללא רשת.
3. **חיטוי סולרי בשילוב תכשירים כימיים** יפעל על מגוון נרחב יותר של פגעים. כך לדוגמה, ניתן באמצעות החיטוי המשולב להדביר גם את ריקבון הכתר בעגבניות, גורמי התמוטטות במלונים, נמטודות עפצים (*Meloidogyne*) ונמטודות הכתמים (*Pratylenchus*).

<u>השימוש בחומרי החיטוי המוזכרים להלן ייעשה אך ורק בחודשי הקיץ, בשל שאריות ורעילות לגידול הבא.</u>

4. **הדברת מחוללי מחלות פטריתיים. מתאם סודיום (אדיגן סופר, מתמור, אדוכם סופר, אדירם)** – השימוש בתכשיר מומלץ בתקופת הקיץ בלבד, משום ש**כאשר ניתן בטמפרטורות הנמוכות השוררות בעונת החורף, הוא אינו יעיל ועלול להיות שאריתי ולפגוע בגידול**. בטמפרטורת אוויר גבוהה (מעל 30-32 מ"צ) תכשירי מתאם סודיום מתנדפים תוך זמן קצר, לכן חשוב ליישם את התכשיר בטפטוף תחת חיפוי יריעת פוליאתילן. התכשיר מדביר פגעי קרקע, כמו פיתיום, קישיונה גדולה, פוזריום הנבילה, פוזריום ריקבון הכתר בעגבנייה, מונוספוראסקוס, דוררת ועשבים, **אך לא נמטודות מזיקות**.
המינון ייקבע בהתאם לתווית התכשיר הנבחר. **רצוי לשלב** את התכשיר בחיטוי סולרי למשך 4 שבועות (מאמצע יוני עד סוף אוגוסט). הזרמת התכשיר תיעשה כ-10-14 יום לאחר תחילת החיטוי הסולרי (מתחת ליריעת הפלסטיק). חשוב לפזר את שלוחות הטיפטוף במרווחים שלא יעלו על 40 ס"מ.

5. **הדברת נמטודות מזיקות בגידולים חקלאים בערבה** – נמטודת עפצים ונמטודת הכתמים (פרטילנכוס). לפי המחקרים הנעשים בארץ ובערבה הדברה יעילה הושגה בטיפול משולב שכולל קטילת השורשים בתום הקטיף האחרון באמצעות קונדור או אגרוצלון במינון 10-8 ליטר לדונם ולאחר מכן חיטוי סולרי וכימי באחד התכשירים שמיועדים לקטילת נמטודות. להלן התכשירים שמורשים להדברת נמטודות:

א. **1,3 - די כלורופרופן (קונדור או אגרוצלון במערכת הטפטוף, טלון ואגרוטל בשיטת הזרקה בסיכות)** - חשוב לקבל הדרכה מהחברה המשווקת בדבר אופן השימוש בחומר. התכשיר מדביר נמטודות יוצרות עפצים ונמטודות כתמים. להדברת פגעים נוספים, כמו קישיונה גדולה, פוזריום הנבילה, פוזריום ריקבון הכתר, מונוספוראסקוס, דוררת ועשבים - מומלץ להשתמש במתאם סודיום כשבוע לאחר החיטוי ב- 1,3- די כלורופרופן.

ב. **פלדין** - התכשיר מדביר נמטודות יוצרות עפצים, נמטודות כתמים, עשבייה חד-שנתית ופטריות קרקע, ומיושם ע"י חברת "רימי כימיקלים" או בהדרכתה.

יישום תכשירי הדברה בחיטויי הקרקע יתבצע בהתאם לתווית התכשיר ובגידולים המופיעים בה.

6. **מומלץ לחטא את כל הכלים לעיבוד קרקע, כלי עבודה למיניהם, צינורות טפטוף ועמודי הדליה**. לאחר רחיצה יסודית במים, מומלץ להשתמש בתמיסת החיטוי המכילה 1% נתרן תת-כלורי (סודיום היפוכלוריט). את עמודי ההדליה ניתן להרטיב, לכסות בפוליאתילן ולהשאיר תחת השמש לחיטוי סולרי.

בברכה,

סבטלנה דוברינין

מדריכת הגנת הצומח

האמור לעיל הינו בגדר עצה מקצועית בלבד ואינו מהווה חוות דעת מומחה לצורך הצגה כראיה בהליך משפטי. על מקבל העצה לנהוג מנהג זהירות ושימוש או הסתמכות על המידע המופיע לעיל הינו באחריות מקבל העצה בלבד.
אין להעתיק, להפיץ או להשתמש במסמך זה או בחלקים ממנו לצורך הליך משפטי כלשהו, ללא אישור מראש ובכתב של החתום.